

EL LLENGUATGE

Tots els papers de l'auca

18/XI/1976

En un breu comentari sobre la pel·lícula *La ciutat cremada*, aparegut en un butlletí interior, llegim que el seu director, Antoni Ribas, hi ha fet tots els papers de l'auca. L'afirmació causa una certa sorpresa, perquè estàvem convençuts que l'esforç per a la realització i la projecció pública d'aquesta pel·lícula no mereix sinó una gran admiració de tothom i, en canvi, aquesta frase de fer tots els papers de l'auca s'aplica sempre amb un sentit més aviat pejoratiu.

Però la lectura íntegra del comentari a què ens referim ens tranquil·litza tot seguit, almenys en un aspecte. S'hi explica, efectivament, que Antoni Ribas no s'ha limitat a dirigir la pel·lícula, sinó que ha hagut d'escarrassar-se tenaçment en tota mena de gestions i feines suplementàries per tal que la seva obra no es quedés a mig camí i arribés a ésser una realitat tangible, o potser fóra més ben dit visible, a l'abast del públic espectador. La intenció de l'autor del comentari, doncs, és clara i neta, sense cap mena de reticència, i si la seva lectura ha pogut, per un moment, suscitar cap dubte, és a causa de la tria desencertada d'aquesta frase de fer tots els papers de l'auca.

Segons el Diccionari Fabra fer tots els papers de l'auca significa «adoptar les més diferents actituds, opinions, etc., per pura conveniència». Es, efectivament, el sentit que sempre hi hem donat i amb què sempre l'hem sentit fer servir. De gent que fa tots els papers de l'auca, prou que en corre, encara que sovint l'educació o la prudència ens priva de dir-ho. Però no veiem que, pròpiament usada, aquesta frase pugui tenir cap sentit elogiós. Que el llenguatge de la informació es vigoritzi amb aquestes maneres de dir tan genuïnes, i de les quals tenim un mostrar tan ric i variat, ens sembla molt adequat. Però cal vetllar, naturalment, perquè no s'hi doni cap sentit errat, que pot originar lamentables confusions.

ALBERT JANE